

**KWANTITATIEVE PROJECTIE VAN HET EFFECT VAN DE DUBBELE
COHORTE VAN GEDIPLOMEERDEN IN DE MEDISCHE
WETENSCHAPPEN OP DE STAGEPLAATSEN IN DE GENEESKUNDE
VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN BIJZONDERE BEROEPSTITEL**

Oktober 2014

NOTA VAN DE CEL PLANNING VAN HET AANBOD VAN DE GEZONDHEIDSBEROEPEN

Colofon

Werkgroep:

Gretel Dumont, Anne Delvaux, Pieter-Jan Miermans, Joëlle Pieters, Aurélia Somer, Pascale Steinberg, Veerle Vivet, Patrick Waterbly.

Projectverantwoordelijke: Aurélia Somer

Directeur-generaal DG Gezondheidszorg : Christiaan Decoster

Verantwoordelijke uitgever:

Dirk Cuypers, Victor Hortaplein 40, bus 10, 1060 Brussel

Oktober 2014

Ce document est également disponible en français.

Elke gedeeltelijke reproductie van dit document is toegelaten mits de bron vermeld wordt.

Dit document is beschikbaar op de website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Contactgegevens:

Directoraat-generaal Gezondheidszorg
Dienst Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening
Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen
Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de
Voedselketen en Leefmilieu
Eurostation II
Victor Hortaplein 40, bus 10 – 1060 Brussel
T. +32 (0)2 524.97.97
F. +32 (0)2 524 97 98

www.health.fgov.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	3
1. Inleiding.....	4
2. Modelleren van de impact in functie van de duur van de opleiding	4
3. Vergelijking tussen de geprojecteerde vraag en het geraamde aanbod stageplaatsen	8
4. Specificiteit van de inwendige geneeskunde.....	11
5. Incidentie van de stijging van de quota op het gemiddelde aantal kandidaat-specialisten vastgesteld tussen 2008-2012.....	12

1. Inleiding

Dit document wil een beschrijving en een grootteorde geven van de verdeling van de impact van de dubbele cohorte van gediplomeerde artsen in 2018 op de behoefte aan stageplaatsen voor de opleidingen die leiden tot het verkrijgen van een bijzondere beroepstitel uit artikel 1 van het KB van 25 november 1991 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheelkunde.

Voor elke specialisatie zal de dubbele cohorte gediplomeerde artsen in 2018 leiden tot een stijging van de vraag naar stageplaatsen, die afhangt van de duur van de opleiding.

2. Modellering van de impact in functie van de duur van de opleiding

De volgende modellen beschrijven de verdeling in de tijd van de impact van de dubbele cohorte van gediplomeerde artsen in 2018 op de behoefte aan stageplaatsen (vraag), op basis van het aantal kandidaten en in functie van de duur van de specialisatie.

De analyse houdt enkel rekening met de daling van de studieduur in de geneeskunde als factor die een invloed heeft op het aantal "kandidaten".

Met andere factoren zoals de schommelingen in het jaarlijkse aantal gediplomeerden, het stopzetten van de opleiding, de verlenging, de onderzoeksstages, de stages in het buitenland, de heroriëntaties, etc. werd geen rekening gehouden.

De raming van de impact blijft theoretisch. Men moet vooral onthouden wat ze ons leert over de grootteorde .

Het jaar 2017 wordt als referentiejaar beschouwd voor het aantal kandidaten in opleiding, met de hypothese dat elk jaar hetzelfde aantal kandidaten de specialisatie aanvat, en dat alle kandidaten op een uniforme manier verdeeld zijn over de opleidingsjaren.

De onderstaande tabellen splitsen de impact op in functie van de duur van de specialisatie.

SPECIALISATIE in 6 JAAR		2017	gediplomeerden 2018	09/2018	09/2019	09/2020	09/2021	09/2022	09/2023	09/2024
totaal aantal kandidaten	N			N + 16%	N + 16%	N + 16%	N + 16%	N + 16%	N + 16%	N
1ste jaar stageplan	N/6	vermenigvuldigd met 2	2N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6
2de jaar stageplan	N/6		N/6	2N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6
3de jaar stageplan	N/6		N/6	N/6	2N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6
4de jaar stageplan	N/6		N/6	N/6	N/6	2N/6	N/6	N/6	N/6	N/6
5de jaar stageplan	N/6		N/6	N/6	N/6	N/6	2N/6	N/6	N/6	N/6
6de jaar stageplan	N/6		N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	2N/6	N/6	N/6
Aantal nieuwe erkenningen	N/6		N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	N/6	2N/6
IMPACT : toename van het aantal kandidaten per jaar met 16 % ten opzichte van 2017, elk jaar gedurende 6 jaar vanaf 2018										

SPECIALISATIE in 5 JAAR		2017	gediplomeerden 2018	09/2018	09/2019	09/2020	09/2021	09/2022	09/2023
totaal aantal kandidaten	M			M + 20%	M + 20%	M + 20%	M + 20%	M + 20%	M
1ste jaar stageplan	M/5	vermenigvuldigd met 2	2M/5	M/5	M/5	M/5	M/5	M/5	M/5
2de jaar stageplan	M/5		M/5	2M/5	M/5	M/5	M/5	M/5	M/5
3de jaar stageplan	M/5		M/5	M/5	2M/5	M/5	M/5	M/5	M/5
4de jaar stageplan	M/5		M/5	M/5	M/5	2M/5	M/5	M/5	M/5
5de jaar stageplan	M/5		M/5	M/5	M/5	M/5	2M/5	M/5	M/5
Aantal nieuwe erkenningen	M/5		M/5	M/5	M/5	M/5	M/5	M/5	2M/5
IMPACT : toename van het aantal kandidaten met 20 % ten opzichte van 2017, elk jaar gedurende 5 jaar vanaf 2018									

SPECIALISATIE in 4 JAAR	2017	gediplomeerden 2018	09/2018	09/2019	09/2020	09/2021	09/2022
totaal aantal kandidaten	L		L + 25%	L + 25%	L + 25%	L + 25%	L
1ste jaar stageplan	L/4	vermenigvuldigd met 2	2L/4	L/4	L/4	L/4	L/4
2de jaar stageplan	L/4		L/4	2L/4	L/4	L/4	L/4
3de jaar stageplan	L/4		L/4	L/4	2L/4	L/4	L/4
4de jaar stageplan	L/4		L/4	L/4	L/4	2L/4	L/4
Aantal nieuwe erkenningen	L/4		L/4	L/4	L/4	L/4	2L/4
IMPACT : toename van het aantal kandidaten met 25 % ten opzichte van 2017, elk jaar gedurende 4 jaar vanaf 2018							

SPECIALISATIE in 3 JAAR	2017	gediplomeerden 2018	09/2018	09/2019	09/2020	09/2021
totaal aantal kandidaten	P		P + 33%	P + 33%	P + 33%	P
1ste jaar stageplan	P/3	vermenigvuldigd met 2	2P/3	P/3	P/3	P/3
2de jaar stageplan	P/3		P/3	2P/3	P/3	P/3
3de jaar stageplan	P/3		P/3	P/3	2P/3	P/3
Aantal nieuwe erkenningen	P/3		P/3	P/3	P/3	2P/3
IMPACT : toename van het aantal kandidaten met 33 % ten opzichte van 2017, elk jaar gedurende 3 jaar vanaf 2018						

HUISARTSGENEESKUNDE	2017	gediplomeerden 2018	09/2018	09/2019	09/2020	09/2021
a= gediplomeerden in 7 jaar; b = gediplomeerden in 6 jaar; waarbij elk gelijk is aan Q/2						
totaal aantal kandidaten	Q		Q + 50%	Q + 50%	Q + 50%	R = 3b = Q + 50%
1ste jaar stageplan	Q/2	a+b = Q	a+b	b (2019)	b (2020)	R/3
2de jaar stageplan	Q/2		Q/2	a+b	b (2019)	R/3
3de jaar stageplan					b (2018)	R/3
Aantal nieuwe erkenningen	Q/2		Q/2	Q/2	A	b (2018)
<p>Het effect van de dubbele cohorte wordt gecombineerd met het effect van het optrekken van de stageduur van 2 naar 3 jaar. Er is geen dubbele cohorte van erkenningen : cohorte "a" wordt erkend in 2020 en cohorte b in 2021. De cohortes gediplomeerden na 2018 hebben daarentegen een bijkomend stagejaar; "b wordt R/3".</p>						
IMPACT: vanaf 2018: een definitieve toename van de kandidaten met 50 % ten opzichte van 2017.						

3. Vergelijking tussen de geprojecteerde vraag en het geraamde aanbod stageplaatsen

Bij de interpretatie van de volgende aantallen moet men zeer omzichtig tewerk gaan:

- De berekening van de jaarlijkse instroom gebeurt aan de hand van het gemiddelde van de nieuwkomers tijdens de periode 2008-2012, met inbegrip van de houders van een basisdiploma dat werd behaald in een ander land dan België (buiten de quota). Die factor overschat vooral het aantal kandidaten in de Franse gemeenschap.
- Het betreft ramingen die een grootteorde geven, en waarvoor de foutmarge niet gekend is. De jaarlijkse instroom van kandidaten voor de Nederlandse taalgroep wordt lichtjes onderschat, terwijl die voor de Franse taalgroep lichtjes overschat wordt.

Wat betreft de stageplaatsen **inwendige geneeskunde** worden er meer details verstrekt in het volgende punt.

Wat de beschikbare stageplaatsen in de **psychiatrie** betreft, weten we dat een deel de kandidaten volwassenpsychiatrie zal opleiden, en het andere deel de kandidaten kinder- en jeugdpsychiatrie, maar de verdeelsleutel tussen beide is niet kwantificeerbaar, temeer daar de kandidaten in opleiding in de kinder- en jeugdpsychiatrie een jaar stage in een stagedienst volwassenpsychiatrie moeten doorlopen.

Wat betreft de stageplaatsen in de **huisartsgeneeskunde**, is het opgegeven aantal erg theoretisch. De effectieve beschikbaarheid van die stageplaatsen hangt sterk af van de motivatie en van de financiële mogelijkheden van de stagemester om al dan niet een kandidaat in opleiding te nemen. Vanaf 2018 zullen de kandidaten trouwens verplicht zijn om 6 maanden stage te lopen in een ziekenhuisdienst.

De gegevens over de kandidaten in opleiding in de **niet-curatieve medische specialiteiten** werden niet weerhouden omdat ze te fragmentarisch zijn. Het aantal kandidaten in opleiding zoals in de gerechtelijke geneeskunde, de verzekeringsgeneeskunde en de medische expertise en het beheer van gezondheidsgegevens ligt te laag. Terwijl het bij de arbeidsgeneeskunde vooral om oudgediplomeerden gaat die zich na een aantal jaren loopbaan heroriënteren naar de huisartsgeneeskunde of de gespecialiseerde geneeskunde. Van de 43 kandidaten in opleiding in 2014 heeft minder dan 10% die optie gekozen van bij het afstuderen. Volgens het model voor een specialisatie in 4 jaar, zal deze groep geen grote impact ondervinden van de dubbele cohorte (toename met 2,5% : 25% van 10% van L).

SPECIALITEIT	Duur van de opleiding (jaren)	België				Vlaamse gemeenschap					Franse gemeenschap				
		Jaarlijkse instroom	Geraamde vraag	Geprojecteerd aanbod	Δ	Jaarlijkse instroom	Geraamde vraag	Geprojecteerd aanbod	Δ	Δ%	Jaarlijkse instroom	Geraamde vraag	Geprojecteerd aanbod	Δ	Δ%
HUISARTSGENEESKUNDE	2	291,2	873,6	1267	393	160,2	480,6	722	241	33%	131	393	545	152	28%
PATHOLOGISCHE ANATOMIE	5	9,6	57,6	57	-1	4	24	30	6	20%	5,6	33,6	27	-7	-24%
ANESTHESIE-REANIMATIE	5	95,4	572,4	524	-48	47,8	286,8	265	-22	-8%	47,6	285,6	259	-27	-10%
KLINISCHE BIOLOGIE	5	9,4	56,4	124	68	4,4	26,4	53	27	50%	5	30	71	41	58%
CARDIOLOGIE	6	22,8	159,6	138	-22	13,6	95,2	70	-25	-36%	9,2	64,4	68	4	5%
HEELKUNDE	6	54,8	383,6	440	56	28,8	201,6	223	21	10%	26	182	217	35	16%
ORTHOPEDIE	6	37,4	261,8	178	-84	18,8	131,6	96	-36	-37%	18,6	130,2	82	-48	-59%
PLASTISCHE HEELKUNDE	6	10,6	74,2	27	-47	4,4	30,8	9	-22	-242%	6,2	43,4	18	-25	-141%
DERMATO-VENERELOGIE	4	20,6	103	74	-29	10,2	51	36	-15	-42%	10,4	52	38	-14	-37%
GASTRO-ENTEROLOGIE	6	15	105	81	-24	8,4	58,8	43	-16	-37%	6,6	46,2	38	-8	-22%
GERIATRIE	6	10,2	71,4	71	0	4	28	33	5	15%	6,2	43,4	38	-5	-14%
GYNAECOLOGIE-VERLOSKUNDE	5	55,8	334,8	215	-120	29,4	176,4	137	-39	-29%	26,4	158,4	78	-80	-103%
ACUTE GENEESKUNDE	3	8,8				5,2					3,6				
URGENTIE + ACUTE GENEESKUNDE	6	25	210,2 ⁽¹⁾	216	6	9,8	89,4 ⁽¹⁾	60	-29	-49%	15,2	120,8 ⁽¹⁾	156	35	23%
INWENDIGE GENEESKUNDE	5	95	570	592	22	49,6	297,6	290	-8	-3%	45,4	272,4	302	30	10%
NUCLEAIRE GENEESKUNDE	5	8,2	49,2	27	-22	3,6	21,6	17	-5	-27%	4,6	27,6	10	-18	-176%
FYSISCHE GENEESKUNDE EN REVALIDATIE	5	13	78	93	15	7,4	44,4	60	16	26%	5,6	33,6	33	-1	-2%
NEUROCHIRURGIE	6	11,2	78,4	43	-35	5,2	36,4	17	-19	-114%	6	42	26	-16	-62%
NEUROLOGIE	5	21,8	130,8	115	-16	10,8	64,8	59	-6	-10%	11	66	56	-10	-18%
MEDISCHE ONCOLOGIE	6	8,8	61,6	55	-7	3,4	23,8	28	4	15%	5,4	37,8	27	-11	-40%
OFTALMOLOGIE	4	31,2	156	104	-52	14,6	73	44	-29	-66%	16,6	83	60	-23	-38%

OTO-RHINO-LARYNGOLOGIE	5	19,4	116,4	79	-37	10,6	63,6	45	-19	-41%	8,8	52,8	34	-19	-55%
PEDIATRIE	5	79,2	475,2	335	-140	33,6	201,6	171	-31	-18%	45,6	273,6	164	-110	-67%
PNEUMOLOGIE	6	13,8	96,6	67	-30	7,8	54,6	35	-20	-56%	6	42	32	-10	-31%
PSYCHIATRIE	5			45	45			37	37				8	8	
PSYCHIATRIE, MEER BEPAALD VOLWASSENPSYCHIATRIE	5	29,4	176,4	167	-9	14,4	86,4	63	-23	-37%	15	90	104	14	13%
PSYCHIATRIE, MEER BEPAALD KINDER- EN JEUGDPYCHIATRIE	5	18,4	110,4	59	-51	10,8	64,8	24	-41	-170%	7,6	45,6	35	-11	-30%
RADIODIAGNOSE	5	52,6	315,6	299	-17	24,2	145,2	153	8	5%	28,4	170,4	146	-24	-17%
RADIOTHERAPIE	5	9	54	52	-2	5,2	31,2	35	4	11%	3,8	22,8	17	-6	-34%
REUMATOLOGIE	6	2,8	19,6	24	4	2	14	8	-6	-75%	0,8	5,6	16	10	65%
STOMATOLOGIE	5	6,2	37,2	23	-14	2,2	13,2	9	-4	-47%	4	24	14	-10	-71%
UROLOGIE	6	18,2	127,4	62	-65	10,6	74,2	41	-33	-81%	7,6	53,2	21	-32	-153%
ARBEIDSGENEESKUNDE	4			151	151			64	64				87	87	
BEHEER VAN GEZONDHEIDSGEGEVENS	2			4	4			1	1				3	3	
GERECHTELIJKE GENEESKUNDE	5			10	10			6	6				4	4	
VERZEKERINGSGENEESKUNDE EN DE MEDISCHE EXPERTISE	2			2	2								2	2	
totalen			5916,4				3011,8	2984				2939,8	2836		

Bron : kadaster

Legende :

Jaarlijkse instroom: jaarlijks aantal nieuwe kandidaten geraamd op basis van het gemiddelde 2008-2012

Geraamde vraag : totaal aantal kandidaten in september 2018 = (jaarlijkse instroom) * (duur van de opleiding + 1)

⁽¹⁾ bijzonderheid van de berekening van de vraag naar stageplaatsen in de urgentiegeneeskunde :

(jaarlijkse instroom in de acute geneeskunde) * 4 (=3 + 1) + (jaarlijkse instroom in de urgentiegeneeskunde) * 7 (=6 + 1)

Geprojecteerd aanbod = maximaal aantal stageplaatsen in 2014

Δ = (geprojecteerd aanbod) – (geraamde vraag)

$\Delta\%$ = percentage Δ ten opzichte van het geprojecteerd aanbod

4. Specificiteit van de inwendige geneeskunde

Truncus communis van de eerste 3 jaren inwendige geneeskunde voor de specialisaties in de geriatrie, cardiologie, gastro-enterologie, inwendige geneeskunde, pneumologie, medische oncologie en reumatologie.

Stagediensten in de INWENDIGE GENEESKUNDE

Aantal kandidaten per jaar opleiding, in 2018	Duur (jaren)	België			Vlaamse gemeenschap				Franse gemeenschap			
		Instroom	1 ^{ste}	TK	Instroom	1 ^{ste}	TK	HO	Instroom	1 ^{ste}	TK	HO
CARDIOLOGIE	6	22,8	45,6	91,2	13,6	27,2	54,4		9,2	18,4	36,8	
GASTRO-ENTEROLOGIE	6	15	30	60	8,4	16,8	33,6		6,6	13,2	26,4	
REUMATOLOGIE	6	2,8	5,6	11,2	2	4	8		0,8	1,6	3,2	
GERIATRIE	6	10,2	20,4	40,8	4	8	16		6,2	12,4	24,8	
PNEUMOLOGIE	6	13,8	27,6	55,2	7,8	15,6	31,2		6	12	24	
MEDISCHE ONCOLOGIE	6	8,8	17,6	35,2	3,4	6,8	13,6		5,4	10,8	21,6	
INWENDIGE GENEESKUNDE	5	95	190	380	49,6	99,2	198,4	99	45,4	90,8	181,6	91
TOTALEN			336,8	673,6		177,6	355,2	99,2		159,2	318,4	90,8

1ste : dubbele cohorte kandidaten die de truncus communis inwendige geneeskunde aanvatten in 2018:

TK : totaal aantal kandidaten gedurende de 3 jaar truncus communis: (= het dubbele van het 1ste)

HO : totaal aantal kandidaten in hogere opleiding

	Vlaamse gemeenschap				Franse gemeenschap			
	Geraamde vraag	Geprojecteerd aanbod	Δ	Δ%	Geraamde vraag	Geprojecteerd aanbod	Δ	Δ%
dubbele cohorte kandidaten die de truncus communis inwendige geneeskunde aanvatten:	177,6				159,2			
totaal aantal kandidaten gedurende de 3 jaar truncus communis	355,2				318,4			
totaal aantal kandidaten gedurende de 2 jaar hogere opleiding inwendige geneeskunde	99,2				90,8			
TOTAAL aanwezige kandidaten in de stagediensten inwendige geneeskunde gedurende de periode 2018-2020	454,4	290	-164	-57%	409,2	302	-107,2	-35%

5. Incidentie van de stijging van de quota op het gemiddelde aantal kandidaat-specialisten vastgesteld tussen 2008-2012

Jaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vastgesteld quotum	757	757	757	757	890	975	1025	1230	1230	1230	2460	1230	1230

De jaarlijkse theoretische instroom, of ook het verwachte gemiddelde aantal tussen 2008 en 2012, op basis van de opgestelde quota's bedraagt 783,6.

De vastgestelde quota vanaf 2015 bedragen 1230 kandidaten.

Het overschrijden van de delta's, berekend in punt 3, zou kunnen oplopen tot 57 % indien de opgelegde quota worden nageleefd.